

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi pártok közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Kéziratok vissza nem adtnak.

Füsts.

Jó Magyarországon ötször annyi embert képes lenne eltartani a föld, mint a mennyinek most kenyere ad.

És bár munkaerők hiányáról panaszkodnak s ehhez képest a munkabérek emelkedése általános: mégis a nép egyre szegényebb lesz.

Okraik, lovaik kereskednek, gazos udvarokról egy-egy csenevész tinócskát hajtanak gulyába, házaik vakolatlanok, arczukról a szegénység és téli életükről a nyomor sir le.

A nép jólétéről és boldogságáról öszinte szavakkal bajos volna beszélni, mert a kulturális és közgazdasági haladás tüze nálunk nem melegekítetté ideig s mert az általános politikai irányzatok köréből kiesnek a falvak és tanyák népei érdekének figyelembevételére.

Bar igaz, hogy a pauperizmus jórésben a nép tunyaságából és kényelemszeretetésből magyarázható ki, mert hisz a mezzei munkák időszakát kivéve, falusi emberek élete aligha áll egyébből, mint alvásban és füstölésből; de tényleg áll az is, hogy a kézi munkásszámoly ifjusága három évet oly foglalkozásban tölt el, mely nemcsak minden polgári munkát egyenesen kizár a három, esetleg négy év alatt, hanem a jövő munkájától való elszakítást is eredményezi.

Három évi katonáskodás eredménye sok ifjura nézve semmi más, mint egy makrapipa, melyből gyáva téllenségben át lehet füstölni egy egész életet.

Ily fölfogás mellett bizonyos szorongó érzés és aggály fog el, valahányszor a katoná-államokká vált nemzetek hadszervezkedési versenysíneket egy-egy oly akut nyilvánlata nehezedik ráuk, minő példánál a közös hadügyi póthitelek kérésére.

Ebből a póthitel-kérésből szomorú dolgokat tudunk meg.

Nevezetesen: Már a rendes költségvetés a múlt évhez képest 6 millió forint kiadási többlettel emelkedett, pedig ez évben koránt sincs újításokra annyi előirányozva, mint a múltban.

A katonai követelmények egyelőre le nem szállíthatók, a mi annyit tesz, hogy a munka, melyet tulajdonképp végezni kell, csak foltozási munka.

A hadügyminiszter kilátása helyezi, hogy a továbbképzés csak még ezután fog következni s nagyobb emelések sem a hadügyi költség tételeiben, sem a békelétszámában nem lesznek elkerülhetők.

Maga a füstnélküli lőpor, melyre mostan két és fél millió kérelmek, nem kevesebb, mint 12 millió és 400 ezer forintba fog kerülni.

Szóval, az egész katonáskodás összes költségeivel és fénykedésével, tehát mindazzal, a mi füstbe megy, a horribilis összegekre menő közös kiadásoknak 95 százalékát képezi.

Oly összeg ez, melylyel, ha néhány évig közgazdasági érdekek kielégítésére használhatnók föl, egy soha nem remélt nagy haladás útját készíthetnők meg.

De a békének nem ésszel, nem a nemzetközi érintkezések simasága, nem az ellenkező gazdasági érdekek kiegyenlítése, nem a jogtalan aspirációk elhalgatása által, hanem szuronyokkal, ágyúkkal, erődökkel, páncélos hajókkal, a bombák külföldjei nemével, kis és nagy kéllyelrel s füstnélküli lőporral való megvédése, a békevédelemnek ez állig fegyverkezés által inaugurált rendszere utókére is azt fogja eredményezni, a minék egyik delegátus adott aggályos kifejezést a magyar hadügyi albizottság ülésén; hogy t. i. ha nem találnak a hadügyi intézmények rohamos fejlesztésével szemben más módot, mely a költségek óriási növekedését ellensúlyozza, úgy a népek alig fognak más-kép menekülhetni ezen reájuk nézve végzettsé váló teherből, mint egy európai háboru tisztító tüze által.

Vagyis a népek milliói munkájának gyümölcse, a fegyveres béke nyomása alatt, nem lehet más, mint füst és ismét füst.

Ezek a kilátások korántsem kecsesgetők, de mindenesetre komoly figyelmeztetések arra, hogy a régi óhaj, a munkás béke kérdésében egyszer már valahára eredményt nyújtó megfontolás tárgyává téssek.

Sam az emberek élete, sem az emberek munkája nem arra való, hogy a mi jó, a mi gyümölcs belőlünk származik, az elfogyasztás előtt puskaporos experimentumok füstjévé legyenek.

Belföldi hírek. Henneberg melege. A budapesti keresési temetőben va-

sárnap délelőtt avatták fel azt a szép emléket, a melyet Henneberg lovag altábornagy sírjára a honvéduzsár tisztikar és az első lovas népfelkelő tanosztályok állítottak. — Evangélikus lelkész választás Pozsonyban. A megboldogult Geduly püspök, mint pozsonyi evangélikus lelkész helyébe egyhangulag Schmidt Károlyt választották meg. Jelenleg a pozsonyi evangélikus egyházközségnek három német és egy magyarországi lelkésze, illetőleg prédikátora van. — Halálos ítélet. A komáromi törvényszék kötel általi halálra ítélte Pöcze János dadi parasztleányt, a ki édes anyját, özvegy Pöcze Jánosné s testvéröcséjét, Pált, a mult év tavaszán meggyilkolta. Vádoltársát, Krach János kovácsmestert fölmentették. — Az illetéktelen keresztelések tárgyában kiadott vallás- és közoktatásügyi miniszteri rendelet ellen eddig tiltakozott eszperességi keruletéről összeállított statisztikából kitűnik, hogy eddigelé hatvanhat eszperességi kerulet hozott tiltakozó határozatot. A veszprémi és a nagyvárad egyházmegye papsága azért nem vett aktív részt ebben a mozgalomban, mert püspökének kifejezett tiltakozása után ennek nem látta szükségét. A tiltakozógyűlések külföldben még nem értek véget. — A honvédség köréből. Clair Gyula honvédezés, főparancsnoksági első segéd-tiszt, a 77-ik honvéd gyalogdandár parancsnokává neveztetett ki s ez alkalommal egyuttal a III. oszt. vaskoronarendet kapta; Jekelfalussy Lajos alezredes főparancsnoksági másodsegéd-tisztet Clair helyébe főparancsnoksági első segéd-tisztnek neveztek ki. — A temesvári szerb püspökségben, hírszerint, hosszabb szeküresedés fog beállni. Az egyházmegye ügyeinek intézésével a püspöki szék betöltéséig Dimitrievis Nektár verszi szerb püspök bizatik meg. — A magyar delegáció hadügyi albizottsága tegnap d. e. ülést tartott, melyben folytatlag tárgyalta az 1891. évi költségvetésbe felvett többletetek és csökkentéseket. A magyar delegáció első teljes ülést, miután az albizottságok jelentéseit vasárnap nem voltak kiosztathatók, e hó 19-én délelőtt 11 órakor fogja megtartani. — Miniszterek uton. Gróf Csáky Albin miniszter Kolozsvárra, Baross Gábor miniszter Zolyombá, onnan pedig Bécsbe utazott. — A miniszteriumokban most, mint az „O. E.” jelenti, az 1891-iki állami költségvetés összeállításával foglalkoznak, miután kebelbeli munkálatok befejezése után legkésőbb július hó közepéig minden miniszterium be kell hogy adja költségvetéseit a pénzügyminiszteriumhoz. — Százhetven ezer forintos alapítvány. Bácsmegegyéből írják, hogy Gvosgyák Gábor 1848/9. évi főhadnagy, kulai földbirtokos összes ingatlan vagyonát, melynek becseréke 170,050 frt, „Gvosgyák Gábor és neje Franczi Paulina, 1848/9.” czim alatt alapítványul felajánlotta népnevelési czelokra.

Külföldi hírek. Kanczellárok találkozásai. A Sprudel czmü hirlap jelenté Karlsbadból: Itt időző magasragu, a berlini kormány- és udvari körökkel érintkezésben levő német személyiségek szerint Vilmos császárnak Angliából való visszatérése után, a császár egyenes kívánságára, Káiroky, Caprivi és Crispi augusztus első hetében találkoznai fognak, még pedig Karlsbadban. Az olasz miniszterelnök ugyanis időzött érkezék a híres cseh fürdőbe nejéért és Caprivi is állandó fürdővendég Karlsbadban. — Zavarások Kreta szigetén. A Havas-ügynökség jelenti Athénből: Egy kereszténynek egy török tiszt által történt állítólagos meggyilkolása miatt Kreta szigetén az apokoronai lakosság között zavargások keletkeztek. A zavargók és a török csapatok közt összeütközés történt. — A lelkiismeretes császár. Nemrég egy broszúr jutott a csár kezébe, a mely Visnegradsky miniszter finanspolitikáját hevesen megtagadta. A csár elővasta a broszúrt és az ebben foglaltak megvizsgálásával egy bizottságot bízott meg, a melynek több miniszternek kivül tagja volt Bunge egykori pénzügyminiszter is. A bizottság kijelentette, hogy a broszúr tamadási tárgyalanok, mire elrendelték a broszúr megsemmisítését. — Stanley mint uralkodó. Stanley — mint Londonból jelentik, — október végén az Egyesült-Államokba megy és ötven fölővasat fog tartani Afrikáról 15,000 font sterling tiszteletdíjért. Stanley azonban kikötötte magának, hogy a felővasásokat esetleg megszakíthassa, hogy a Congó-államokban uralkodói székét elfoglalja, melyet a belgák királyi ajánlott fel neki. — A Albán garázdalkodás. Az ó-zérbiai viszonyokról sz a hír érkezik, hogy Edhem basa Mitrovicának három zászlóalj nizam-gyalogságot, két század lovaságot, egy csendőrdandárt és két tábori őtöget koncentrált előnyös pozícióba. Ez azonban a kosovai arnautákat nem akadályozza meg abban, hogy a keresztény lakoságot továbbra is üldözzék. Ujabbán ismét kiraboltak néhány ó-zérbiai falut és a lakosokat elkergették. A keresztényeknek ennek következtében küldöttseget fognak menesztetni a szultánhoz, hogy védelmezze meg őket az albánok garázdalkodása ellen. — Bonapartista mozgalomról ad hirt a Matin. Viktor herczeg fiatalabb tanácsadói a rendezők és czéljuk egyelőre nagy partbanketek által Párisban és a vidéken ellenkező agitációt kelteni. Viktor herczeg most már egész komolyan föllep, mint trónkövetelő; a császárságnak egykori magas-rangu tisztviselőit magához kérésre, hogy hűségüket próbára tegye és utasításokkal lássa el őket. Ez alkalommal azonban kitűnt, hogy a bonapartizmusnak már nem sok híve van. Talán azért, mert Viktor herczegnek tres a tárczája, a gazdag bonapartisták pedig nem akarnak áldozni. Jerome herczeg közönyösen nézi fia munkálkodását és nem adta föl a reményt, hogy valaha még neki is jut szerep. — Az olasz trónörökös külföldi útjából hazakeresztett Rómába. — Mária Valéria renuncziációja.

A „DEBRECZENI” TÁRSZÁJA

Betűk vitája

(Mutatvány Könyves Tóth Kálmának „Utazás a betűk országában” cz. munkájából.)

— Újra nyílt az ajtó, belépett a nagy U. Meglőtte a kis I-t: „eredj innen fattyú! Nem illik itt sírni, majd lesz király másik, E nagy tisztességre sokunk foga vásik.”

„Talán a tied is? no még az lenne szép, A ki rád szavazna, elvesztené eszt.” Igy feleltek az I, taszigálva az U-t, Mutatja az ajtót: „arra, hékas, az ut!”

De az U nem mozdul, mert ez oly sérelem, A mit elviselni hős saive képtelen, Felforlyan a mérge, két szemé szikrát hány, Kiáll a közepre, vadul kiabálván:

„Kölyök! ha nem nézném a gyászt, mely itt borong, Tanítottád válnék vastag nyelű dorong, Most csak ananyit tudj meg: rovásra van vágvál Harzi bajjivásnak nincs ideje már ma.

Te az U-t becsmerled, te egy lábú bitang, Elfelédve, hogy ez minő királyi bang, U nélkül nincsen ur, hogy mondod az ujját? Hogyha U nem lenne, hogy hívnád az ujját?

Kutban van a jó víz; hus a legjobb étel, U nélkül az ember meghalhatna éhel.

Ilyen sok érdemre hánytál te most sarat, Véremmel mosom le, bosszúm el nem marad!”

„Ho-hó! — felelt az I — ne jöjj olyan tűzbe, Ennyi érdemre nem lehetsz még búszke, Mert a széna mellett annyi sok a szalma, Tíz béres sem rakná egy hétig kazaliba.

A kuty a is U-val ugat ki az uton, Czafoly meg, nem bánom, talán nem hazudom? U h-u-nak nevezik azt a csunya madárt, Mely féli a nappalt s csakis éjszaka jár.

Disznó te veled tur, rud közt jár a tulok, Ugye ez mind igaz, egy szót sem hazudok? Ki az írást s dolgot igen hamar u nja, Csak a te betűdből lesz csúf-neve: tunya.

Rutnak kereszteltek, behuzódol sutba, Virág közé bujva, nem vagy más mint dudva,

A vihar ha zúg-búg, csuf nevedet fujja, Téged szid a pásztor, s megriad a gulya.

Azt mondád az imént szemembe, hogy: köldök, De azért U pajtás, nagy hangon pörölkök, Piczike törpe is lehet merész s bátor, Váthatik belőle nagybíró prókátor.

Kinevetik ugy-e a kereplő golyát? Ki magát dicséri, azt méltán megöröjják, E hibába esem, kicsalja a kényszer, Olyat mondok, mitől szegyenkedve megysz el.

I az első betű, hallod-e te nyegle? Előbünk kalapod bunyázkodva vedd le,

A legszebb tárgyakat I betűvel írják, Láttál-e már szebbet, mint a hajnal pirját?

Mit szeret az ember jobban, mint a kincset? Szolga lesz az ur is, csak szemébe hintsed, A kincscsel egy rangba ragyogó hirt teszik, Ezek is a hangot csak az I-től veszik.

Boldog, a ki nyugszik hóm szerető szíven, Boldog, ki szerethet igazán és híven, Mi lenne az ember, ha írni se tudna? Megkoppasztott madár, udvarodra hullva.

Mit érne a hus is, ha nem adnék izet, Ezt már ugy gondolom, magad is elhiszed S a mi sok kesergőt edesen enyhít meg, Nem mi adunk hangot imának és hitnek?

Mondok még két nagy szót s fölhangyok az érvvel, Ez előtt mindenki meghajol, letérdel. Istennek, világnak mi adjuk a hangot, Ezek adják nekünk a legelső rangot.

Mondjak-e még többet, elég-e már bátya? Hogy te hátul kullogsz, még a vak is látja. Szégyeld el hát magad, ne beszélj oly durván, A temetés után vegezhettek kurtán.”

Rang és szerelem.

— Elbeszélés. — Irtá: Kovács István. (Folytatás.) Eltemették Kálmánt. Értésemre lett már adva még előbb, hogy távoznom kell. Engedelmeskednem kellett. Nem fogok akkori érzé-

letem leírásához, mely egyszerű holmim összekapálása közben elfogott. Rendben volt már minden, hajnalban indulhattam a nagy világba tévesztett uton, mely vissza soha nem vezet.

Egyszerre a szobaleány nyitotta be ajtómat, kezében egy levelkét tartva. Mohón kaptam utána s csak a leány távozására vártam, felbontottam. Ilonka írta, ismertem vonásait; rövid volt.

„Legyen ma este 9 órakor a nagy kóris fánál I....”

Ismertem a nagy kóris fat, egy pad alatta, sokszor elbeszélgettem itt vele. Nehezen vártam a kitűzött időt. Előbb elfoglaltam helyemet. Ilonka pontos volt.

— Kösönöm, hogy alkalmat adott legelább elbucuzásra — szólék Ilonkához. — Mondja Béla, szeret-e engem igazán — fordult Ilonka hirtelen felem — most én kérдем öntől.

Mit felelhettem volna reá, mint a mit éreztem Leültünk a padra, nem szóltak ajkaink s csak sziveink dobogása beszélte. Egyszerre nevezte utótte meg fölémet. Figyelmeztettem Ilonkát reá.

— Óleljen meg, hajtsa vállamra fejét s ne lásson senkit, csak engem, ne érezzen semmit, csak a boldogságot.

Mire feltekinttettem, Berhiday állott előttünk kezében lámpással, melynek fénye épen reánk esett, — háta megött Kazay Gyula volt látható, Ilonkának legkitartóbb udvarlója, egy szószátyár ember, ki dicsőségének tartotta a nők körül tett hódításaival eldicsekedni s a legujabb botrányt, melylyel ő büszgesseu

kedvelt
z b ő l
mit a legyaztó köze-
gatóság
ARTHUR.
ZSEF

en-kátrányt
minőségben
és deszkatekők
behuzására.
társasága kétszerte
vadász alapok, melyek
társaságok s gaz-
dagság betétesére,
a 50 egész 200 kilo
szál — továbbá saját
COAKSOT (pirszén)
társaság részére ajánlja
Debet
egészséggyár igazgatósága
Debreczenben.

Eladó
RTOK.
lyi határában a
utra nyuló 193
irta-u tanyaföld
ből eladó. Bővebb
malam nyerhető.
Dr. Bakos Imre
ügyvéd
Piac 2. Vészet-ház.

VÁLLALTATNAK.

NAGY KAROLY-ház.

Mint Bécsből jelentik, a hofburg titkos tanács-teremben tegnap délelőtt ment végbe Maria Valéria főhercegnő ünnepélyes renunziációja.

Közgazdasági helyzetünk.

(A debr. kereskedő társulat választmányának az 1888. és 1889. évekről szóló jelentéséből. — Összeállította: Dr. Király Ferencz.)
(Folytatás.)

Kétségen kívül meg volt már korábban is az igyekezet, meg volt a törekvés a társadalomban és kormányban egyaránt, megszűntetni azon veszedelmes helyzetet, mely a nemzetgazdasági követelményeknek az állam pénzügyi érdeke által való szakadatlan háttérbe szorítása folytán kifejlődött.

Ez igyekezet azonban évek hosszú során át legfeljebb csak negatív eredményekben nyilvánult, és noha az állam pénzügyi és kultur érdekének kiegyeztetése még ma is várat magára mindazonáltal eddig már eljutottunk, hogy az 1890. évi költségelirányzat reménytelen engedi e kiegyeztetés nehéz nagy munkájának foganatba vételét.

Ez pedig, ha mindjárt a pénzügyminiszter exposéjában hiánytalan kimutatott 400,000 forintoz az államjavak successive eladásából befolyó összegeket is hozzászámítjuk: pozitív eredmény, melynek nagy jelentősége elvitatlan, ha figyelembe vettük, hogy a pénzügyi egyensúly bomlásának okai ma is megvannak, léteznek s gyakorolják nehezen leküzdhető káros hatásukat.

A magyar állameszmének mindenek fele való helyezése és testté alkotása óriási áldozatokat vett és veszen igénybe, még nagyobbakat a politikai létért és befolyásért való küzdelem, mely a nemzetgazdasági erők fejlesztésére szükséges összegeket egy minimumra apasztása mellett, eddig soha nem ismert nagyságra nevelte a véderő értékek követelt kiadásokat.

Már pedig, ha mindezekhez hozzávesszük még azt is, hogy anyagi érdekeink sikeres fejlesztése és védelmezése az Ausztriával kötött kereskedelmi és vám szerződés folytán részben lehetetlen, — részben pedig csak szűkre szabott korlátok közt elegenden módon eszközölhető; ugy valóban állami életünk egyik legkiemelkedőbb jelensége gyanánt kell üdvözölnünk a pénzügyi egyensúly helyreállításának ezen megközelítést, mely ha igazán realis alakra van fektetve, — a miben nincs okunk kételkedni — ugy már a közeljövőben a valuta helyreállítását remélhetjük.

Midőn azonban a fent közölték tekintetében teljes elismeréssel adóznék a foganatba vett, gyakorlati iparpolitikáért és az országos pénzügyek sikert igérő rendezésért, — nem zárkoztunk el oly körülmények érintése elől sem, melyek meggyőződésünk szerint veszedelmes hatással vannak közgazdasági életünk fejlődésére.

A múlt évtizednek a szabad mozgathatásra fektetett közgazdasági politikája helyt volt kénytelen engedni a belföldi munka és termelés védelmére nagyra növeztett reakciónak, mely immár az üzleti élet minden terén és fázisában érvényesül, de anélkül, hogy a belföldi munkának és termelésnek valóban védelmére szolgálna.

A nemzetközi forgalomnak tulajtoztatásai és védelmi vámkor által való korlátozása, minden ígért és ígézett daczára sem volt localisálható s az átviteltet a cselekvési, — helyesebben a kereseti szabadság terére, elnyomva annak még a belföldön is eltétő elemét, a szabad mozgathatást.

Sajnos, hogy e közgazdasági modern reactió, melynek szolgálatában látjuk a civilizált államok majd mindenikének kormányát és

törvényhozását, a már közel egy évtized óta felhalmozódott, szomorú tapasztalatok daczára is fen tudja magát tartani és ápollatik a véderő javára igényelt pillanatnyi több bevételeit, sőt a reakciónak szolgálatában szegődött igen kevés kivétellel a napi sajtó és közgazdasági irodalom is, mely pedig néhány évvel ezelőtt még nagy objectivitással és erős logikával mutatta ki e rendszernek tarthatatlanságát.

Hova lettek azon eszmék és tanok, melyeknek az ipar, kereskedelem és közforgalom nagy sikereit és tunemenyszerű fejlődését köszöni!?

Le vannak véve a napirendről, hogy majd csak akkor véssenek ismét elő és lassan-kifejezzék, midőn a népek adóképessege a fegyveres békenek hozott minde mértéket túlhaladott áldozatok kimerítették.

Es midőn a civilizált államok kormányának és törvényhozásának a forgalom megadóztatásacéljából foganatosított beavatkozása nemcsak a népek és nemzetek bekes versenyét nem tűrime a világpiacon egymás mellett, hanem korlátozni igyekezik magát a belforgalmat is, hogy már nem lehet semmit eladni vagy bevásárolni ott és akkor, a hol és mikor az legelőnyösebb és a legköltséghető; ugyanakkor feidézve látjuk nemzetgazdaságunk nagy hátrányára meg a politikai és közgazdasági centralisatio természetes folyamánya képen jelentkező azon áramlatot, mely az ország összes anyagi érdekének képviselőit egyetlen helyen, a politikai hatalom székelyén igyekezik összpontosítani.

Nagy tévedés volna az üzleti forgalom bizonyos mérvű tömörítésének szükségét el nem ismerni! — de viszont nem volna csekélyebb tévedés annak egyetlen központban való mesterséges centralisálását jóváhagyni, mely mindenütt es minden körülmények közt a vidék munkaerőjének felszívását s anyagi tevékenységének lenyugozását eredményezi, nem hagyva szabad mozgalmra más tét, mint a központot és más irányt, mint ennek járt utait.

Ha tehát nem is óhajjuk kifogásolni a vidéki városok érdekében az üzleti centralisatiókat minden nemet, mégis különbséget kell tenni a jogosult és mesterkelt áramlatok között.

A vidék saját jól felfogott érdekének szempontjából különben is minden oly összpontosítást támogató és jóváhagyó, mely az ország forgalmának természetes irányával nem ellenkezik, s mely a kereseti szabadságot és annak anyagi eredményét nem igyekezik mesterséges eszközökkel a központ érdekében csorbítani.

Hazánk vidéki városai is ma már oda vannak kényszerítve, hogy kereskedelmi és forgalmi érdekeik javarészt alárendeljük Budapest érdekének.

Ez alárendeltség pedig, hogy mibe kerül Debrecennek és vele együtt a többi vidéki centrumoknak, arra nézve elegendő a közlekedési utak irányának a múlt regime és azt követőleg a hetvenes években történt megállapítására, a vaspályák és hajózási vállalatok politikájára s a kormány és törvényhozás által a fővárosnak nyújtott kedvezmények minőségére utalnunk, mik oly tululvt biztosítanak a központnak, s elannyira elősegítik a vagyonnak aránylag kevés kezreke való összehalmozódását és annyira megnövelik a kisebb tőkének képződését és fentartását a nagy tőkének attraktívójával szemben, hogy nem alaptalan azon felelem, miszerint a viszonyok ilyen irányban való tovább fejlődése következtében s kereskedő és iparos közepostály helyzetére a vidéken mindinkább tarthatlanú válik s helyt lesz kénytelen engedni a köz-

pontban székelt duszgadt egyének korlátlan rendelkezésének s nem leend képes a vidéki centrumok hanyatlását s a szegénység felszaporodását megakadályozni.

A kereseti szabadság korlátozásával, a védelmi vámkor alkalmazásával és a kereskedelmi centralisatióval szemben valóban nem marad a vidéknek egyéb meztvára érdekei megvédelmözésére, mint a legtágabb értelemben vett associatióknak igénybe vétele, hogy a közös érdek közös erővel védelmeztessek.

Sikerülni fog-e azonban a társulati szellemet a közepostálynál annyira felébreszteni és annak oly irányt adni, hogy az nagyobb számu és szabvány gyakorlati alkotásokban nyerjen kifejezést? — ez mindenesetre oly kérdés, melyre csak a jövő adhat fevilágosítást.

Addig is tegye meg társulatunk is e téren, szerény hatáskörének daczára mindazt, a mi általa megtehető, tartsa ebrén városunk közszellemét, a társulás jótéteményei iránt s hivatásának lelkiismeretes betöltésével mutasson példát továbbra is arra nézve, hogy miképen lehet az osztályérdekek apólása mellett a közérdeket szolgálni.

E. M. K. E.

Debreczen, jun. 17.

Az „Erdélyi Magyar-Közművelődési-Egyület” Debreczen városi és hajdu-megyei főkiájának választmánya tegnap délután gyűlést tartott a városban nagy tanácssteremben. Jelen voltak: gróf Bethlen Mikó Róza, Kaszanyitzky Endréné, dr. Kola Jánosné, Leib Ödönné, Szöllösi Imréné (Foldes-ről), Huzli Lujza, Hollander Gyuláné, gróf Degenfeld József, Simonffy Imre, Sándor József, Karap Mór, dr. Szikszay Szabó József, Kiss Albert, Medve Kálmán, Komlóssy Arthur, Márk Eudre, Holländer Gyula, Harmath Gergely, Kaszás József (Ujváros), Deczky József (V.-Pécs) Szűcs István, Kohutovics Janos (V.-Pécs), Steinacker Sándor, Csiky Lajos, Nemes Kálmán, Tordai Gábor, Szepessy Antal, Tóth Béla, K. Tóth Kálmán, Kardos László, Péter Gábor, Beszler Lajos.

Gróf Degenfeld József elnök a gyűlést megnyitván, üdvözölt az egybegyűlteket és bemutatatta nekik Sándor Józsefet, az Emke főtitkárát. A bemutatást zajos eljenzés követte. Péter Gábor jegyző felolvasta a múlt gyűlés jegyzőkönyvét. Minden akkori határozat foganatosított a nyomó pecsétet elnök bemutatja. E pecsétet a magyar koronában ott van az erdélyi czimer is s köriratul a debreczeni főnk hivatalos czime.

Sándor József jelzi, hogy az alapító okleveleket már rajzolja Munkácsy Mihály s csupán debreczeni népalakokra volna meg szükség. A kép Magyarországi alakját képezi, kezében az Emke zászlóját tartva. A debreczeni népalakok fénykepeinek megszerzésével és elküldésével a választmányt bízzak meg.

A tárgyalás további folyamán jegyzőkönyvi közönetet szavaznak a városnak a főktelep részére ingyen kiállított nyomtatványokért.

Felolvastatik továbbá a jelentés arról, hogy a főktelep a megalakulástól ez évi márczius 19-ig befolyt pénzzel elszámolt a központtal.

A megalakulástól márczius 19-ig 1990 frt folyt be a főktelep pénztárába.

Befolyt volt: 259 fr. tagtól 2—2 frttal 518 frt; 40 fr. tagtól 10—10 frttal 400 frt; 151 fr. tagtól 1—1 frttal 151 frt; a mutatlás jövedelméből 300 frt; adományozásból 200 frt; persely gyűlésből 150 frt. E tiszta jövedelemnek 20% a a főktelepet illeti.

Kiadás volt: 322 frt, — maradt tehát 107 frt 72 kr.

Idáig 2240 frt 80 kr folyt be; ebből

kiadás 650 frt 68 kr — egyenleg 1512 frt 60 kr készpénzben és 400 frt értékben.

A jelentés helyeslőleg tudomásul vétetik. Márk Eudre felolvassa a titkári jelentést. E szerint Kaszanyitzky Eudréné újból két 10 frtos tagot jelentett be. Horváth Kálmán kabai gyógyszerész évi 10 frtos költséggel aláírt. Szöllösi Imréné pedig Kötésben buzgólkodik a tagok gyűlésében.

Ezután felolvassa Materni Lajos debreczeni ev. lelkésznek hozzá — mint titkárhoz — érkezett következő levelét:

„Tek. Titkár ur!

A múlt év végével mindazon egyesületek kötelekeiből kiléptem, melyeknek működési köre Debreczen határain kívül esik. Tettem azt azon elhatározással, hogy ezental csak olyan egyesületek leszek tagja, melynek célja Debreczen érdekében egyben emesebb eszmének szolgálatába lépni.

Elhatározásomat nem változtattam az Emkevel szemben sem, s azért sajnálattal kell kijelentem, hogy az Emke tagjai sorába nem lépek; minélfolva a gyűlést azon tiszteletteljes kérelemmel küldöm vissza, miszerint engem a választmányi tagok sorából kitörölni méltóztatnak. Debreczen, 1890. június 7. Materni Lajos.”

E level általános meglepetést keltett a jelen voltak között. Pár percnyi kínos csend után, Sándor József állt fel, s gyönyörű beszédben fejtette ki, — hogy egy nagy nemzetiségű etlokalizálni nem lehet, mint hogy Materni fogja fel, ki ezáltal mintegy számmizimágát a magyar nemzet kebelébe áll.

Degenfeld gr. megjegyezte: az által, hogy Materni bevalasztották a választmányi tagok sorába, a debr. ág. ev. egyházat akarták megtszítelni.

Annál kínosabban hatott tehát, hogy éppen e vallásfelekezetenek a jelkése nyilvánított igy.

Titkár jelenti továbbá, hogy a városban 40 perselyt osztott szét. Harmath Gergely e tetelrel megjegyzti, hogy a dohánygyár is kér egy perselyt. Kaszás József Balmazújváros nagyközseg részére ugyanazt kér.

A titkári jelentés helyeslőleg tudomásul vétetvén, nemely kezelési leírterések és néhány pénztárkönyvi tétel körül egy kis polemia támadt, mely azonban hamarosan kivilágosodott, t. i. az részint emlitett okból, részint hibás leszámolásból származott.

Sándor József jelzi, hogy az idei szeptember 7. és 8-án Debreczen az Emke közgyűlést tart, melyre a városi főktelep ne csak képviselőket küldjön, de a tagok közül is minél szamosabban jelenjenek meg ott.

Az igazgatóság megbizatik, hogy a képviselők közül annak idejen gondoskodják.

K. Tóth Kálmán azon indítványra, hogy a régi felolvasók Emke alapítványa, a régi körből újjaelédett Csokonai-kör néven szerepeljen — elfogadtatik.

Szöbe jött ezután az Emke javára rendezendő táncmulatság kérdése. Ez azonban vagy őszszel, vagy télen tartható meg, tehát meg nem bocsátoktat bele a részletezébe. Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésével Dr. Kola Jánosné és Komlóssy Arthurt bizta meg.

Ezzel a gyűlés véget ért.

A gyűlés után egy szűkebb körű társaság vendégünknek, Sándor Józsefnek Debreczen nevezetességeit bemutatata.

Ezután a nagyerdei vigadóban fősztelre banket volt, melyen Degenfeld főispán is megjelent.

Felköszöntöket mondtak: Nemes Kálmán: Sándor József, Sándor József: Degenfeld gr. főispánra, Harmath Gergely a sajtó jelenlévő képviselőire, Nemes Kálmán: Márk Eudre, Harmath Gergely.

A városi közép tanodánál nyertem alkalmazást s a szegénységet igyekeztünk az egymás köreiben eltöltött órákkal egymással elleljetni.

De talán hosszúra is nyujtom elbeszélésemet. Hiszen jól esik a boldogságra vissza emlékezni s azok boldog napok voltak, melyeket edes anyáddal eltöltöttem edes fiam.

Par év múlva meghalt nagyatyád Berhiday, hamar követte felesége.

A temetés után a közgyűzőhő magához hívott édesanyáddal együtt, hogy a végrendelet felolvassa előttünk.

Mindenet Berhiday Istvánra, másik gyermekére hagyta nagyatyád. Volt azonban a végrendeletnek egy pontja, ha nekünk fiunk születik s az nemes családból való leányt vesz feleségül, a felvagon visszazsál erre, az unokára, a felvagyont addig Berhiday Istvánnak sem eladni, sem adóssággal megterhelni nem szabad.

Az unoka te vagy edes fiam — mondá atyám gyengéden arczomat megsimogatva — te rajtat fog alnai hogy gazdag legy... Itt, itt van a végrendelet másolata — s egy öszszehajtott papirt veti ki vánkosa alól — te most még nem érted meg, majd a tiszteletes ur gondját viseli, míg felnősz... Ó neki adom át, majd később gondokozhatol felőle. — De ne feledd, a vagyon sokszor szegénység, halgass szíved szavára, a mit azt sugal, azt kövezd.

A pénz hideg ércz, a szerelem forró érzelem, egyik a másikkal ellensége, egyiket a másikon nem lehet megvásárolni... Orvos ur a cseppeket!...

(Folyt. köv.)

rendelkezett, a legelsőnek, kivel találkoztam, mint legfrissebb pletykát feltálatni.

Remegtem a következményektől, nem magamért, hanem Ilonkáért.

Berhiday arca haragot öltött, mely minden perczen szétzúzással fenyegetett bennünket; majd észrevevén Kazay Gyulát, szelidebb arc kifejezést igyekezett arczára öltetni, mely nem kerülte ki figyelmemet, megerőtítésébe került.

— Ah, gyermekek — fordult majd felém — ti még mindig kint barangoltok, — ideje volna már a vacsoránál megjelenni.

Nem értettem e hirtelen változás okát, nem is kutattam.

— Ah, ön is itt van Kazay ur? — szólította meg kis idő múlva Berhiday Kazayt.

— Valóban... a véletlen, magam sem tudom...

— De efelejtettem bemutatni, Kőrösmezei Béla s leányom, mint jegyesek. Az eljegyzés szük családi körben történt meg tegnap... Szivesen látjuk a vacsorához.

— Köszönöm, — utasítá vissza udvariasan a meghívat Kazay s óráját megdörzve a lámpa fényénél, folytató. — Egy felóra múlva fontos találkozásom lesz egy pár barátommal holmi becsületbeli dolog, — ha megengedi távoznom...

A viszontlátásig. Az örömhirt remelem tovább adja — adá neki bucsuzóul Berhiday...

Tantalusi kinokat állottam ki a vacsora alatt. Mindenki hallgatag volt. Alig vártam, hogy vége legyen s egészen megkönnyebbültem,

midőn Berhiday felállva az asztaltól, intett, hogy kövessem szobájába.

Orvos ur a cseppekért — fordult atyám hirtelen elbeszélését megszakítva az orvoshoz. Az orvos teljesítette kívánságát s kevés idő múlva újra hallhattuk beszédét, melyet egy köhögési roham felbe szakított.

Berhiday szobájába érve előltem állott s hátra téve kezét s haragosan nézve reám, meg szólalt:

— Ön lábbal taposta házam jó hírüvet...

— Egy mehetségem van csupán, de ez nagy hatalom: a szerelem.

— S mi önnek most a szándéka?

— Jót tenni a hibámat.

— Természetesen házasság által, miután más mód nincsen, mert Kazay, kinek első gondolja lesz elhíresztelni az esetet, tanuja volt az ön megmondolatlanságának. — S ha én kijelentem, hogy tölem semmi segélyre nem számíthat van önnek ez esetben is valami elhatározása?

— Igen, küzdeni fogok, hogy annak, kit szeretek, imádkok, minden ellesett óhaját teljesíthessem.

— Ön tehát leányt óhajit csupán, az az öné, többre ne számíton. Várjon itt, ide küldem a leendő feleséget, hogy jövőjüket megállapíthassák. Az esküvő mához egy hetre lesz; készüljön reá.

Nem sokáig kellett várom, Ilonka előltem állott. Elibe futottam, megfogtam kezét, ajkaimhoz emeltem s nem birtam szóhoz jutni.

Ilonka törte meg a csendet először. — Sorsunk el van döntve, Béla, — én

drére, Harmath Gergely. A városi közép tanodánál nyertem alkalmazást s a szegénységet igyekeztünk az egymás köreiben eltöltött órákkal egymással elleljetni.

* Napról nap egész nap szeltek meg a zelt, temerdő terességüket és Ma egész dél kiváncsi emb vizsgálja a n hiszen en se az azonban bölc az, a mit ne Az ég külön érdekes látva.

* A hortobágyi hrosi tanácsnmal a Hortobágyi Szín F. hó 14-én nemzeti szim terjedő vend adásokra hely es oly hez hasonlót ház. Csillag az. „Bál után hatást keltett a legkisebb a közönség kibívalással, sz június 13-án „Örök törvé mevszűnő e radra, hol s kor Csillag vári Gyula h hegy a Valé lassa Jendone ka: „Caíra talmazott C közönség vir venzent. A en adtak. M nesen Goth- tagja, tanitk

* Végül „Bírosági V rendhők orsz ebben az írá ban levő vet t következ törvények a vegrehajt határozott székelyen; lete egy va sák el rends képviselők taryak fele tanácskozása jk-e az alle tessel való e szervezés m lapunkban is díjszabályza kivánjak-e e set? Il. Kiv E kérdése ges megállap országos ért szerkesztése munkakör e mellett, cél javadalmaz sebbnek láts — rudes f után kervén nez, melyb megfelelő m

* A G vatainkai reczenbe l vegett.

* Tan démia halg mányi kiraa sági interó indulnak el tognak talá akadémia h utaznak. Vi itezetet is Bécsben 4

* Az i kolázása t rendeletet iparnatósság kezöket: A (kereskedő) kötelesek vny 62. S kezés teljes ségre vonn S. a) pont mznai, ism hogy e re mindenkor azon esetel hatóság a zódik meg iskola-mula noac nem vagy gond

drére, Harmath Gergely Steinacker Sándorra, Márk Endre Nemes Kálmánra stb. A városi dalárda számos tagja jelen léven, sok lelkes magyar dal zendült meg. Az éjfélig tartó banket alatt Rácz Károly kitűnő zenekara mulattatta a közönséget.

HELYI HÍREK

* Napfogyatkozás. Már alig várták Tegnap egész nap csak a napfogyatkozásról beszéltek még a kofák is s ma hogy elkövetkezett, temérdeken félredobták becsületes mesterségüket és beállítottak csillag vizsgálonak. Ma egész délelőtt lehetett látni, a mint a sok kíváncsi ember bekormányzott úvegen keresztül vizsgálja a napot. Akárhány felkiáltott: de hiszen én semmit sem látok! A szomszédja azonban bölcsen oda felelt: hi szen éppen az az, a mit nem látsz — azért napfogyatkozás! Az ég különben is nagyon felhős volt s az érdekes látvány csüörtököt mondott.

* A hortobágyi vásár csüörtökön lesz a hortobágyi hidt. A polgármester több városi tanácsokkal szintén kimegy ez alkalommal a Hortobágyra.

* Szintársulatuk Máramaros-Szigeten. F. hó 14-én végezte be G. Csillag Teréz, a nemzeti színház kitűnő tagja három este terjedő vendégzereplését M.-Szigeten. Az előadásokra már előre le volt foglalva minden hely és oly díszes közönség gyűlt össze, melyhez hasonlót még nem látott a szigeti színház. Csillag Teréz és hó 12-én a „Csók“-ban és „Bál után“ magánjelenetben oly rendkívüli hatást keltett gyönyörűen csengő hangjával és a legkisebb arnyalatig művészi játékával, hogy a közönség valóságos elragasztotta tapsal, kihívással, szebbnél szebb virágokréttakkal. Junius 13-án a „Töcsök“-ben és 14-én az „Örök törvény“-ben aratótt diadalokat. — A művésznő hó 14-én este indult el Nagyváradra, hol szintén háromszor fog fellépni Mikor Csillag Teréz távozott, érkezett meg Vizvári Gyula három vendégjéte. Megemlítjük, hogy a Valentin társulat jeles tagjának: Balassa Józsefnek és hó 9-iken volt a jutalmajéte: „Czifra nyomorúság“ ban, melyben a jutalmazott Csomát játszotta nagy hatással, a közönség virágokréttakkal árasztotta el kedvenczet. A „Nagy Galeotto“-t pedig hó 11-én adták. Molnár László, Arday Ida és különösen Goth Sándor, a színtanoda volt jeles tagja, tántek ki játékkukkal.

* Végrehajtók országos értekezlete. A „Bíróági Végrehajtók Közönsége“ a bírói végrehajtók országos értekezletét készíti elő s ebben az irányban felhívást intéz az országban levő végrehajtókhoz. E lap az értekezletet következőleg kívánja szervezni: Minden törvényszék területén mielőbb gyűljenek össze a végrehajtók területi értekezletre, előre meghatározott napon, lehetőleg a törvényszék székhelyén; válasszanak az országos értekezletre egy vagy több küldöttet, és ezeket lássák el rendszeres mandátummal, bizik meg képviselőkké. Tanácskozzanak a következő tárgyak felett, melyek az országos értekezlet tanácskozásának is tárgyai lesznek: I. Kivánják-e az államosítást, azaz a rendes fizetéssel való ellátást, vagy pedig okserű újja szervezés mellett az emlekiratban, valamint lapunkban is javasolt reformokkal, rendszeres díjszabályzat szerinti javadalmazásunkat? II. Kivánják-e egy országos segély-alap létesítését? III. Kivánják-e a szaklapot fent tartani? E kérdések részleteit megállapítani és végleges megállapodásra jutni, természetesen az országos értekezletnek marad fentartva. — A szerkesztőség okserű újjászervezés, kellő munkakör és méltányos megfelelő díjszabás mellett, czelszerűbbnek találja a díjazás általi javadalmazást, mint az első pillanatra előnyösebbnek látszó — minden munkáji nélküli — rendszeres fizetést. Az országos értekezlet után kérényt intéz az igazságügyminiszterhez, melyben az értekezlet megállapításainak megfelelő intézkedés kerelmeztetnek.

* A debreceni városi üzletvezetőség hivatainkai közötti vasuti érkeztek Debreczenbe lakás kereses és berendezkedés vegett.

* Tanulmányút. A debrecz gazdasági akadémia hallgatóit az idén Bácsba tisztecsé tanulmányi kirándulást, Cze illig István gazdasági intéző vezetés alatt. F. hó 20-án este indulnak el Debreczenből, s P. Ladányban fognak találkozni a kolozs-monostori gazdasági akadémia hallgatóival, kik szintén Bácsba utaznak. Visszajövet a magyar-óvári gazd. tanintezetet is megtekintik a kirándulók, kik Bácsban 4—5 napot töltenek.

* Az iparos és kereskedő tanoncok iskolázása ügyében a kereskedelmi miniszter rendeletét intézett valamennyi másodfoku iparhatósághoz, a melyből közöljük a következőket: Az elsőfoku iparhatóságok az iparos (kereskedő) tanoncok iskola-mulasztásaiert kötelesek leven az illető iparost az ipartörvény 62. §-ának c) pontjának foglalt rendelkezés teljesítésének elmulasztása miatt felelősségre vonni, illetőleg ugyanazon törvény 157. §-a) pontjának büntető határozatát alkalmazni, ismetetlen felhívom az iparhatóságokat, hogy e részbeni köteleességük teljesítésében mindenkor a legszigorubbán járjanak el s meg azon esetekben is, a midőn az elsőfoku iparhatóság a büntető eljárás folyamán arról győződik meg, hogy az iparost a tanoncoknak iskola-mulasztásaiert akár azért, mert a tanonc nem nála, hanem szüleimel, gyámjával vagy gondviselőjével lakik, akár más okból

felelősségre vonni nem lehet, — a büntető eljárást ne szüntessék meg, hanem a vonatkozó följelentést az iparhatóság által felvett tárgyalási jegyzőkönyvvel együtt folytatolagos tárgyalás végett a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur által 1876. évi szeptember hó 2-án 20,311 szám alatt a polgári községek számára a népiszkolai közoktatás rendezése tárgyában kiadott „Utastás“ 2-ik és 3-ik §-a értelmében a községi előjárásnak adják át. A községi előjárásnak pedig ugyancsak a feat nevezett miniszter urral egyetértőleg köteleességükbe teszem, hogy az iparhatóság-tól átvett iratok alapján indítsanak folytatolagos tárgyalást s az iskola mulasztó tanoncoknak szülőjét, gyámját vagy gondviselőjét az 1868. évi XXXVIII. t. cz. 4. §-a értelmében első ízben köteleességének teljesítésére komolyan figyelmeztessék, a mulasztás ismétlése esetében pedig az ugyanott megjelölt fokozatos büntetést alkalmazzák. Oly esetekben, a midőn a tanonc iskola mulasztása akár a a tanonc-iskola igazgatójának, akár az iskolai felügyelő bizottság elnökének jelentése folytán jut az iparhatóságok, illetve községi előjárásnak tudomására: sgy ezen hatóságoknak, valamint felebbezés esetében a másodfoku hatóságoknak is köteleességévé teszem, hogy hozandó határozatukról a jelentést tevő iskola igazgatót, vagy bizottsági elnököt felebbezési joguk gyakoroltatása vegett szabályszerűen értesítsék. A befolyó büntetési pénzek az illető iskolát fentartó község penztárát illetik és oda haladnak nélkül beszállítandók.

* Golyó és béka. Elzászban a béka igen kedvelt eledel. Strassburg nemcsak liba-piaczáról híres, hanem békáiról is. Sehöl sem fogyasztanak annyi békát, mint ott, s a fogyasztás egyre növekedik. A békával egyesek jó üzletet csinálnak, csak a golyák ne rontanak őket. Elzászban tehát, kivált Strassburg környékén a golyák üldözésére minden elkövetek. Mikor tavasszal megérkeznek, nem engedik őket leszállni, fészket rakni. Egyes községek hivatalos vadászokat tartanak a golyákra, sőt jutalmat is adnak azoknak, kik egy golyát elejtenek. Franciaországban pedig az utóbbi években a beka-sport kezd terjedni. Vadászatot rendeznek békákra nyilakkal, s ebben nők lelik kedvüket. A nyilazók a part szélein lesik a békákat, s azután czelba veszik. A nyilvesszőre fonat van köve, hogy az etalált zsákmányt aztán valamelyik lovag egész kenyelmesen felhúzhassa, s levehesse a nyírlól. Uri nők lelik kedvüket benne.

* Telefon-leccke. X. ur egy vidéki barátjának megakarja magyarázni a telefon szerkezetét: Beternék a legközelebbi telefon-állomásra, hol X. ur így szól: „Nezzed csak, én értesitem a feleségemet, hogy nálunk ebédelsz, te pedig tartsd ide a füledet és meglátod, hogy megértette, a mit mondtam. A jó barát hallgatódik és ime mit hall? „Bizony felesleges volt azt az ostoba barátodat ebédre hívni!“ ... Tableau!

* Diplomataink fizetése. A külügyminiszter közölte a delegátusokkal a különböző államok diplomatáinak fizetéséről szóló kimutatást. Ebből kitűnik, hogy a mi diplomatáink sokkal rosszabbul vannak fizetve, mint külföldi kollegáik. Így berlini nagykövetségünknek 58,800 frt jár, míg ugyancsak odaváló angol kollegája 76,500 forint fizetést húz, az olasz 68,850 forint, az orosz meg epena 80 ezer 600 forintot. Még rosszabb konstantinápolyi nagy követünk helyzete, a kinek be kell érnie 30,900 frttal, míg francia kollegájának 52,000 frt, a németnek 60,000 frt az orosznak 80,600 frt, az angolnak 81,600 frt jár, nem is említe lisszaboni követünket, a kinek fizetése 9000 frt, míg ugyaott a többi követek 18 és 38 ezer frt között váltakozó összeget kapnak. A petervári francia nagykövet evegte 101,250 forintot, az osztrák-magyar nagykövet pedig 78,100 forintot kap.

* Ingatlanok forgalma a deb. kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságánál 1890. jun. 7-től 14-ig. Vilmos Lajos és neje Piránszky Róza veszik Balogh János és neje Trázi Róza újföldét 4000 frttel. Vámosy István veszi Varga Ferenc és neje házát ondódi földével 9200 frttel. Fried Lajos veszi Tamás István és társai új földét 190 frttel. Süvöltös Sándor és neje Rácz Juliánna veszik új. Vértési István házát ondódi szántóföldével 2100 frttel. Bajnok Ferenc veszi neje haza fele részét 700 frttel. Erdélyi István veszi özv. Fekete Mihályne Halasi Juliánna ondódi földét 2000 frttel. Weisz Izidor veszi Szell János és neje Fiók Eszter házát 4000 frttel. Kovács Imre és neje Huirai Berta veszik Rozenfeld Salamon és neje Fisch Hermina házát ondódi földével 23,000 frttel. Tamás József és neje Ecsedi Erzsébet veszik Szathmári Mihály és neje Soós Juliánna ondódi szántó földét 1000 frttel.

* A föld vasutainak hosszúsága. A német császári közmunka miniszterium által kiadott „Archiv für Eisenbahwesen“ f. évi május-juniusi havi füzetében, a föld vasutainak az 1884—1888. évekre vonatkozó s nagyrészt hivatalos adatok alapján szerkesztett egybeállítását közli. E szerint a föld vasutainak hossza a jelzett négy év alatt egészben 102,899, tehát átlag 25,720 kilométerrel növekedett s 1888 év végén 571,771 kilométerre terjedt, oly hossz, mely a földteke az egyenlítőnél levő területének tizennyegyzeresét képviseli s a föld és hold közötti 384,240 kilométernyi távolságot 187,851 kilométerrel, vagyis több, mint annak felével meghaladja.

* Köszönetnyilvánítás Mindazon rokonok és ismerősök, kik szerették férjem Sik Lajos temetésén megjelenve, — bánatomban osztoztak, fogadják ez uton is megjelenésükért őszinte köszönetemet. Özv. Sik Lajosné.

* Tanczvigalom. Meghívó. A h-nánási önkéntes tűzoltó egylet saját penztára javára 1890. június hó 22-ik napján a Fejes János ur udvarán zártkörű tanczmulatságot rendez. Belépti-jegy személyenként 60 kr. Belépti-jegyek válthatók a meghívó előmutatása mellett: Kovács Lajos gyógyszerárban és Berencsy Géza ur kereskedésében és estve a penztárnál. Felülízüések köszönettel hírlapilag nyugtáztatnak. Italkról a rendezőség díjmentesen, etelekről pedig Fejes János ur a legutányosabbban gondoskodik. — Kezdeté 7 órákor.

* Helyreigazítás. A folyó 15-én tartott iparos-köri majálisra megjelent hölgyek névsorából (a névsor összeállításánál) tévedésből kimaradtak: Sár y Ilonka és a Kósa nővérek. Ezen tévedésért, mit most helyreigazítottunk, kéri a t. hölgyek szives engedelmet: a tudósító.

Szakadás.

— Egy csodálatos találmány. — Egy férj a XX-ik századból. Vannak ilyen zsenialis emberek, a kik megelőzik csodálatos találmányával a korukat.

Ez az ember olyan hétköznapias egyszerű, mint a milyen szimplax egy szatocs lehet a külvárosban. Külsőjeiről mindössze annyit méltó fejlegyezni, hogy értelmes homloka van. S im, egyszerre előlóp a kis-zug utca homályából az ő csodálatos találmányával, mely megérdemli a leírást.

S mivelhogy szabadalmat meg nem vett ki rá: e rövid karcolatban közszemlére teszem az egészét. Az élet ezer és ezer csip-csup regényhősei közül sokan, a kiknek kellemetlen Évájuk van, esetleg sürögösen hasznát vehetik. Az értelmes férfi a külváros egyik zugából nem Edisonval akar konkurálni, nem az örökmozdonyt eszele ki, se a mesterséges napfényt, avagy a láthatatlan puskaport, sem a pecsetviaszot, az ő zsenialitása, hogy egy mondtam, egy saját külön tarsadalmi törvényt csinált, melynek ilendő czime: a férj rögtön-bírvakodása egy hatatos §-ban.

Az August ur értelmes homlokából úgy pattant ki ez a találmány, mint egy isteni szikra s azota a két szárnyas sárka boltajtó mögött, szolidan hatraférsült frizurával vigan és nyugodalommal szolgálja ki ismert vevőit, a kik elég gyöngödek arra, hogy nem kérdezik tőle: August ur, hát az asszony hol van a pudli mögöl? Vig, nevet és trefálkózik.

S az emberek mondják: — August ur sohasé volt ilyen szeretetreméltó... De nagyot néztek és csóválták a fejüket a minap a naplemente órákban kint az utcán, mikor megált egy szekér a bolt előtt s August ur a szekeret megrakta különféle butoradabokkal, agyánuéekkel, asszonyi ruhákkal. Tele volt mind a két keze holmival: a szél lobogtatta a toleitetket, kendőket, rendetlenül kibontott fehér alszoknyákat, köztük egy turnúrt s több eféle asszonyi járulékot.

— August ur érek elhurcolkodna? ostromolták sarnaikozással a jó szomszédok. Ó nem felelt, hanem ment ki s be s hordta fel a kocsii tetejére a holmikát. S mikor így megrakta egymaga a kocsit, odakialtott a legénynek: — Hajs! S ment a kocsii előtt. Amig pedig August ur és a kocsii a rendeltetési helyökre megérkezének: elmondandó ennek a rejtélyes fészkebotásnak furcsa előjátéka.

Ugyanis Éva asszony — August ur gömbölyű, kek szemű, apró lábú, kecses kis kinése, a legszebb szatocsné“ csak az imént jött haza. Hol volt, hol nem: ki tudná? De August ur végre is, kinyitván a szeme — megtudta. Éva asszony persze azt hitte, hogy a férje teljes vakásában szenved s ugyancsak sápadt, siri és ajuit, mikor a tilos kapuján kileppe, az utca tulsó oldalán látta nyitott szemekkel bakterkedni — August urat.

Usont, bujt a fatyol alatt gyorsan, szinte futva, azzal a reménységgel, hogy az ura meg sem vette észre, nem ismerte föl August ur azonban csodálatosképen nem nagyon sietett, igen fleumatikusán lépkedett, sőt elmelázott egyik-másik kerítésnél a virágzó kerteken s egy kis kecskének, mely ott harapálta az utcai árok fűvet, megsimogatta pofacskáját is. Vegre is hazaért. Éva asszony ott gubbaszkodott a kauspén. S így szolt hozzá csodálatos flegmával: — Éva, te, hol voltál? — Hol? Elbeszélgetünk a Rimálnéval, tisztel... — Hm, na, jó, köszönöm, okos asszony az a Rimálné, ugy-e te? — Nagyon okos. August ur levetette a kabátját s néhány percnyári szünet után szeliden ezt mondta Évájának: — Nagyon sietős dolgom van, utban vagy itt Éva, eredj vissza Rimálnéhoz, mondd, tiszteltem... Éva asszony fájni kezdett, megjéjdt August ur szokatlan flegmájától. Elváltak szépen.

— Majd érted megyek, — ez volt August ur bucsuzó szava. S míg Éva asszony várja az urát Rimálnénál, August ur megy a hurcolkodó kocsii előtt s megállnak ama tilos kapujánál. Behajtottak az udvarra. August ur valamely nevet emlegetett, egy öreg asszony válszolt: — Az az én fiam. — Akkor jó helyen járok. Hé, — kiáltott August ur a kocsisnak — ide hordd be a holmikát. Az öregasszony ámul-bámul: ki hurcolkodik az ő fához? Az a gyerek nem szolt neki erről semmit. Pedig csak az imént ment el hazulról. S rázta a fejét a rejtélyes dolgon.

Mikor lerakodtak, August ur a kifelé induló kocsiról visszaszolt a bámoló anyókának: — Mondja meg a fiának, köszönetem, vigyázzon az asszonyra, mert nekem is sok bajom volt vele. Otthon aztán, miat a kinek minden dolga reudben van elzárkózott August ur a félig kitörtített fészék, s a segédet hazaküldvén, a boltot bezárván, végigajutkozodott a saját külön tulajdonát képező kauspén.

S a mikor Éva nem győzte várni, hazament és zörgetett. August ur kikönykölt az ablakon s az ő csodálatos flegmájával utbagigazította Évát: — El tetszett téveszteni a házat... S becsapta az ablakot. S csodálatos! nem mondta meg: merre, hol fekszik az az eltévesztett ház, Éva asszony mégis odatalált. Rio.

Hazánk s a külföld.

— A francia váloperok praxisából. A párisi „Figaro“ a következő két levelet tartalmazza: „Kedves Pálm! Bocssás meg, hogy levelet intéztek hozzád Elkérülhetetlen. Váloperunkben egy nélkülözhetetlen bizonyítékra van szükségem. Be kell bizonyítanom azt a ket — arculást, melyet elég udvarias voltál nekem tanuk nélkül adni, de melyeket tenyleg megkaptam. Üdvözöl Lujzád.“ — „Drága Lujzám! Siesek kijelenteni, hogy 1890 évi február 19-iken este teged kétszer arcul utítotték, a mi teljes joggal súlyos bántalmazásnak kvalifikálható. Gyengédem öllekek s szeretlek Pál.“ Enél jobb modor csakugyan alig képzelhető, midőn váloperbeli bizonyíték megszerzése fogor kérdésben.

Közgazdaság.

— Sertés vásár. A kőbányai sertéskeresek csarnok távirata. június 14. Az ület saillárd. M. urasági öreg nehez 42.—43.—frtíg ma, uras fiatal nehez 45.—46.—frtíg, magy. urasági fiatal közép 45.—46.—frtíg, magy. uras. fiatal könnyű 46.—47 frtíg, magy. svedett nehez —.—frtíg, magy. svedett közép 45.—46.—frtíg, magy. svedett könnyű 46.—47.—frtíg, sserb. átmeneti nehez 45.—46.—frtíg, sserb. átmeneti közép 45.—46.—frtíg, sserb. átmeneti könnyű. 45.—47.—frtíg. Az árak hialalt sertéseknél páruonkint 45 kgl. 4%-os levonással métermassánkint értendők. Romániai és sserbiai sertéseknél, melyek mint átmenetiek, adáltak el, a vevőnek páruonkint 4 forint aranyban vám fejében megterítettek.

Sertés állatsám: június 12-én volt készlet 163,821 darab, június 13-án felhajtott 747 darab, június 13-án elszállított 1273 drb. Maradt készletben 163,292 drb sertés.

Főszerkesztő: Szinay Gyula. Felelős szerkesztő: Kósa Barna. Főmunkatárs: Dr. Bakonyi Samu. Kiadó: Kutasi Imre.

Kardos Lászlónál KAPHATÓK: biztos színű nőruha zefirek olesótól a legfinomabbig. SURAH és GYAPJU ablak függönyök páratlan szép kiállításban. Valódi Jaeger gyapju fu-öltönyök mosható, rendkívül tartós és igen formás, tavaszi és nyári használatra.

Kiadó bolt és lakás. A czepléd-utcai 2151-ik szám alatti bolt és folytatolagos földszinti lakosztály 1890. június 15-től több évre bérbe adatik. — A lakás azonnal is elfoglalható. Értekezhetni Kardos László üzletében.

ÉRTESÍTÉS.

A Magyar aszfalt részvénytársaság

(Központi iroda: Budapest, Andrassy-ut 30.)

Debreczenben az aszfalt-járdák fektetését tényleg megkezdte, s értesíti a t. cz. háztulajdonosokat és a nagy közönséget, hogy egyidejűleg úgy itten, mint a környéken elvállalja:

NEDVES FALAK

gyökeres száraztételét,

továbbá kapubejáratok, udvarok, folyosók, konyhák, boltok, raktárak, magtárak, tantermek, templomok, terraszok, istállók, vágóhidak stb.

aszfalttal burkolását

jótállás mellett, legjutányosabban.

Bővebb értesítéssel szolgál a munkahelyen (Debreczenben) a társaság képviselője s Budapesten az igazgatóság.

Debreczen, 1890. június 1-én.

Teljes tisztelettel

A magyar aszfalt részvénytársaság
igazgatósága.

!! Megérkezett !!

az ásványvizek kiralya

A BORSZÉKI VIZ

friss töltésben folyón kapható. Helyben az egyedüli lerakóban

CSANAK JÓZSEF ezégnél,

valamint minden fűszerkereskedésben és mint „borszéki fröcsös” az összes vendéglőkben.

A legjobb és legolcsóbb ásványviz

!!! HAZÁNK VIZE !!!

Kellemes üdítő ital.

Többszörösen kipróbált gyógymód!

Minden idegbetegnek

a legmelegebben ajánlható a 21 kiadásban megjelenő füzet

Weissmann Román-tól.

Az idegbetegség, gutaütés és görnyedtség gyógyítása.

Ingyen kapható Rothschild V. Emil gyógytárában Debreczenben

Ellismert orvosok bizonyítványai!

DEBRECZENBEN,

a „Margit” fürdő-intézet telepén újonnan épített, s a mai tudomány színvonalán álló

HIDEGVIZ GYÓGYINTÉZET

május hó 20-án megnyit.

Helyi vasuti közlekedés, — nyilvános telefon összeköttetés, — árnyas sétányok, — kintinó vendéglő. — Vidéki vendégek ellátásáról gondoskodva van. Intézeti orvos:

Med. Univ. Dr. TIHANYI SÁMUEL.

Kimerítő programok a fürdő pénztárával és kívánatra a vidékre bementve megküldetik. — Előjegyzések a fürdő-pénztáráról bármikor elfogadhatók.

Vasuti-, posta- és távrdalomás. Póstyén-izsaptürdő. Bpestől 3¹/₂ óra, Ruttkárol 3 óra, Pozsonyból 2 óra.

Az idény május 1-en nyitattott meg.

E hírneves iszapfürdő mindenkor utólrhetetlennek bizonyultak a következő bajoknál: köszvény, reuma, ischias, görvelkor, izületi és csontok neml károsok. Gyógymódok a következők: tükr-, kád- és iszapfürdők, massage s villamos kúrák. Elegáns s ocsó lakások, kintinó konyha, színház, hangversenyek, könyvtár, bér- és társasokosi minden vonathoz. Az arak a legjutányosabbak. Prospectusok kívánat ingyen. A fürdőt egy új hazai vállalat vette bérbe 30 évre, mely nagy beruházásokkal törökéni fogat kényelem szempontjából az európai fürdők színvonalára emeli. — Fejlesztést készs ggel nyit

póstyén-fürdői főberlet Póstyénben, vagy a budapesti képviselősg Uj-utca 1.

Mödlingi

czipőgyár.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Legnagyobb választék mindenemü

CZIPŐ ÁRUKBAN

nők, férfiak és gyermekek részére.

A legdivatosabb alakban, legjobb anyag és legolcsóbb árak.

A gyári árak gyártmányunknál, tudvalevőleg be vannak vésvé.

Raktáram: N.-Várad-utca 2130. sz. Miskolczy-féle ház, a megyeház mellett.

A LEGJOBB

brünni szöveteket gyári árakon szállítja a posztó gyári-raktár SIEGEL-IMHOF

Brunnen. Egy elegáns tavazi vagy nyári férfi öltönyre elegendő 6.10 mtr. végében, azaz 4 bécsi röl, 17 g ára:

- 4 frt 80 kr közönséges,
- 7 frt 75 kr finom,
- 10 frt 50 kr finomabb,
- 12 frt 40 kr legfinomabb

valódi gyapjúból.

Továbbá kaphatók legnagyobb választékban: selyemmel szövött kamngarnok, felöltő szövetek, loden vadászok és turisták számára, peruviane és tosking szalon öltönyökre, szabály szerinti posztók hivatalnokoknak, mosható csereszövetek férfiak és gyermekek számára, valódi pique-mellény-szövetek stb. stb. Jó árúért pontos szállításért köszöndünk. Mintak ingyen és bementve

KÖNYV- és KÖNYOMDAI

MUNKAK FELVÁLLALTATNAK.

KUTASI IMRE
KÖNYV- és KÖNYOMDAI
Debreczenben, Főpiacz, Sz. Nagy Karoly ház. — Ajánlja magát mindentől

KÖNYV- és KÖNYOMDAI MUNKAK
gyors és pontos elkészítésére.

Elvállal: tankönyveket, hírlapokat folyóiratokat és rovatozott iveket.
ÉT-, BOR- és ÁRLAPOKAT; DISZMÜVEKET
arany, ezüst és színnyomatban;
díszes egybekelési- és látogató-jegyeket.

Szóval a nyomdászathoz tartozó megrendelések gyorsan és hiba nélkül, a legjutányosabb árban eszközöztetnek.

A papir gyári árban számítottatik.

HIROTESEKET a kiadásomban hetenkint ötször megjelenő „DEBRECZEN” cz. hírlapban legolcsóbban számítva közzéteszek.

KUTASI IMRE
könyv- és könyvmda tulajdonos.

DEBRECZENBEN, Főpiacz

DISZORLEVEL 1874

DEBRECZEN, 1890. Nyomatott KUTASI IMRE könyvnyomdájában.

SZ. NAGY KAROLY-ház.